Kummoinen Katri (OM) [katri.kummoinen@om.fi]

11. syyskuuta 2018 9:13

LaV/valiokuntaneuvos Marja Tuokila

Perjantaisen yhteydenottosi johdosta OM toimittaa seuraavan lisäselvityksen OTT, kauppaoikeuden dosentti Viitasen lausuntoon liittyen.
Asiantuntijalausunnossa kiinnitetään huomiota siihen, että peruuttamisilmoituksen lisäksi peruuttamisoikeuttaan käyttävän kuluttajan tulee palauttaa tuote 14 vuorokauden kuluessa peruuttamisilmoituksen tekemisestä. Näin peruuttamisoikeutta käyttävälle kuluttajalle asetettiin direktiivin 2011/83/EU implementoinnin myötä kaksi määräaikaa aiemman yhden sijasta. Direktiivistä ei myöskään ilmene jälkimmäisen määräajan laiminlyönnin seuraamukset, mikä asiantuntijalausunnon mukaan johtaa käytännössä sekavaan soveltamiskäytäntöön.
Edelleen asiantuntijalausunnossa katsotaan, että tulkinta, jonka mukaan kuluttaja menettäisi oikeuden sopimuksen peruuttamiseen, tuntuu kovin ankaralta, varsinkin kun elinkeinonharjoittajalla ei ole velvollisuutta palauttaa kauppahintaa ennen tavaran palauttamista. Säännöstä tulisikin lausunnon mukaan ehdottomasti selventää määräajan laiminlyönnin seuraamusten osalta. Samalla olisi varmistettava, että seuraamus olisi kohtuullinen rikkomuksen vakavuuteen nähden.
Oikeusministeriö toteaa, että kahden määräajan asettaminen oli seurausta siitä neuvottelujen kuluessa Suomen huonona pitämästä muutoksesta, että pelkkä tavaran palauttaminen ei riitä sen ilmaisemiseksi, että kuluttaja haluaa käyttää peruuttamisoikeuttaan, vaan edellytetään myös tätä koskevaa yksiselitteistä ilmoitusta elinkeinonharjoittajalle. Jäsenvaltioiden enemmistö piti tätä oikeusvarmuuden vuoksi kuitenkin tarpeellisena muutoksena erityisesti rajat ylittävässä kaupassa.
Lisäksi oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että kuluttajan viivästyminen tavaran palauttamisessa ei merkitse sitä, että kuluttaja menettäisi peruuttamisoikeutensa. Kuluttajan oman edun mukaista on kuitenkin palauttaa tavara viipymättä, sillä elinkeinonharjoittajalla on lain mukaan oikeus pidättyä maksujen palautuksesta siihen asti, kunnes elinkeinonharjoittaja on saanut tavaran takaisin tai kunnes kuluttaja on osoittanut lähettäneensä tavaran takaisin. (HE 157/2013 vp, s. 43) Suomi käyttää näin direktiivin johdanto-osan 48 kappaleessa jäsenvaltioille annettua oikeutta säätää seuraamuksista tilanteissa, joissa elinkeinonharjoittaja tai kuluttaja ei täytä peruuttamisoikeuteen liittyviä velvoitteitaan.
Edellä mainittu huomioon ottaen oikeusministeriö ei näe tarvetta muuttaa/selventää direktiiviä asiantuntijalausunnossa tarkoitetuilta osin eikä aihetta ole siten muuttaa/täydentää valtioneuvoston U-kirjelmässä lausumaa.
Lainsäädäntöneuvos Katri Kummoinen